Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Cyllid

Adroddiad ar Oblygiadau Ariannol Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru)

Tachwedd 2010

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r adroddiad hwn ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol:
www.cynulliadcymru.org

Gellir cael rhagor o gopïau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Ffôn: 029 2089 8026
Ffacs: 029 2089 8021
e-bost: Finance.Comm@wales.gov.uk

© Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2010
Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difrïol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Cyllid

Adroddiad ar Oblygiadau Ariannol Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru)

Tachwedd 2010

Y Pwyllgor Cyllid

Cylch gwaith y Pwyllgor Cyllid yw sicrhau y craffir yn briodol ar gyllideb a gwariant Llywodraeth Cymru, Comisiwn y Cynulliad, yr Ombwdsmon, y Comisiynydd Plant, y Comisiynydd Pobl Hŷn a'r gwahanol Gyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru a Chyrff GIG.

Yn gyffredinol, mae gan y Pwyllgor dair prif swyddogaeth:

- ystyried cynigion ar gyfer cyllideb y Cynulliad a chyflwyno adroddiad arnynt;
- ystyried yr wybodaeth ariannol a gyflwynir gyda Mesurau Cynulliad, a lle bo'n briodol, cyflwyno adroddiad arni;
- ystyried unrhyw fater arall sy'n ymwneud â gwariant y Llywodraeth neu wariant o Gronfa Gyfunol Cymru, neu sy'n effeithio ar y gwariant hwnnw.

Pwerau

Sefydlwyd y Pwyllgor ar 26 Mehefin 2007. Manylir ar ei bwerau yn Rheol Sefydlog 14 Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae'r rhain ar gael yn: **www.cynulliadcymru.org**.

Aelodau'r Pwyllgor

Angela Burns (Cadeirydd)
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro
Plaid Geidwadol Cymru

Lorraine Barrett
De Caerdydd a Phenarth
Llafur

Peter Black
Gorllewin De Cymru
Democratiaid Rhyddfrydol Cymru

Andrew Davies
Gorllewin Abertawe
Llafur

Chris Franks
Canol De Cymru
Plaid Cymru

Brian Gibbbons
Aberafan
Llafur

Ann Jones
Dyffryn Clwyd
Llafur

Nick Ramsay
Sir Fynwy
Plaid Geidwadol Cymru

Janet Ryder
Gogledd Cymru
Plaid Cymru

Adroddiad ar Fesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru)

Dyfyniadau o'r Rheolau Sefydlog:

14.2 Caiff y Pwyllgor [Cyllid] hefyd ystyried y canlynol ac, os yw'n gweld yn dda, gyflwyno adroddiadau arnynt:

i. gwybodaeth ariannol yn y memoranda esboniadol sy'n cyd-fynd â Mesurau Cynulliad arfaethedig;

……………………………………………………………..

23.18 Ar yr un pryd ag y bydd [yr] Aelod [sy'n gyfrifol amdano] yn cyflwyno Mesur arfaethedig, rhaid hefyd gosod Memorandwm Esboniadol y mae'n rhaid iddo:

(vi) nodi'r amcangyfrifon gorau o'r canlynol:

(a) unrhyw gostau gweinyddol, costau cydymffurfio a chostau eraill y byddai darpariaethau'r Mesur arfaethedig yn arwain atynt;
(b) dros ba gyfnodau amser y disgwylid i'r costau hynny godi; a
(c) lle y byddai'r costau'n syrthio;

Cyflwyniad

1. Trafododd y Pwyllgor Cyllid Fesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru) yn ei gyfarfod ar 14 Hydref 2010.

2. Cyflwynwyd y Mesur arfaethedig i'r Pwyllgor gan Ann Jones AC, yr Aelod sy'n gyfrifol amdano, ac atebodd gwestiynau'r Aelodau. Roedd Chris Enness o Gymdeithas y Prif Swyddogion Tân a Martin Jennings o Wasanaeth Ymchwil yr Aelodau yn bresennol hefyd. Yn dilyn y cyfarfod, anfonodd Ann Jones wybodaeth bellach at y Pwyllgor yn ei llythyr, dyddiedig 1 Tachwedd. Bu'r Aelodau hefyd yn ystyried yr ymatebion a gafodd Pwyllgor Deddfwriaeth 1 yn ei ymgynghoriad ar y Mesur arfaethedig.

Cefndir

3. Byddai'r Mesur arfaethedig yn rhoi i Weinidogion Cymru'r pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth ynghylch gwaith adeiladu yng Nghymru sy'n cynnwys:

- adeiladu preswylfeydd newydd;
- trosi adeilad presennol i greu un breswylfa neu fwy;
- isrannu neu gyfuno preswylfeydd presennol.

4. Byddai deddfwriaeth o'r fath yn ei gwneud yn ofynnol bod pob preswylfa newydd a gaiff ei chreu yn cynnwys system llethu tân awtomatig sy'n gweithio'n effeithiol ac yn cydymffurfio â rheoliadau i'w gwneud gan Weinidogion Cymru.

5. Byddai methu â chydymffurfio â'r ddyletswydd newydd hon yn cyfateb i dorri rheoliadau adeiladu a byddai'n ddarostyngedig i'r un camau gorfodi â'r rhai a fyddai'n gymwys pe bai achos o dorri rheoliadau o dan *Ddeddf Adeiladu 1984*.

6. Mae'r Mesur arfaethedig ond yn gymwys i breswylfeydd a adeiladir o'r newydd, adeiladau presennol a gaiff eu trosi i greu un breswylfa neu fwy, neu breswylfeydd presennol a gaiff eu hisrannu neu eu cyfuno. Nid yw'n ei gwneud yn ofynnol i ôl-osod systemau llethu tân awtomatig mewn adeiladau sydd eisoes yn bodoli.

7. Mae'r diffiniad o breswylfa yn cynnwys tai annedd, fflatiau, cartrefi gofal preswyl, ysgolion preswyl, colegau preswyl a neuaddau preswyl i fyfyrwyr. Mae'r Mesur arfaethedig hefyd yn gymwys i greu tai newydd amlfeddiannaeth ac ardaloedd cyffredin fel grisffyrdd mewn adeiladau sy'n cynnwys mwy nag un breswylfa newydd.

Costau sy'n gysylltiedig â'r Mesur arfaethedig

Y prif gostau

8. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn nodi[1] mai'r prif gost fydd cost cyfalaf gosod systemau llethu tân awtomatig mewn eiddo y mae'r Mesur arfaethedig yn gymwys iddo. Cost gysylltiedig bosibl arall yw cynyddu cyflenwadau dŵr. Fodd bynnag, bydd y systemau'n cael eu gosod mewn datblygiadau tai newydd yn bennaf, lle y darperir dŵr o'r prif gyflenwad at ddefnydd domestig beth bynnag, felly cymharol fach fyddai'r costau ychwanegol o ran y systemau llethu tân awtomatig. Yn ei dystiolaeth i Bwyllgor Deddfwriaeth 1, dywedodd Dŵr Cymru y byddai costau ychwanegol sylweddol yn gysylltiedig â darparu cysylltiad taenellwyr i dai newydd a nododd gostau ychwanegol o £695 i £976 ar gyfer bob tŷ, yn dibynnu ar lefel y gwaith cloddio ac adfer sydd ei angen.

---

[1] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.7

9. Mae'r Memorandwm Esboniadol hefyd yn nodi[2] ei bod yn anodd rhoi amcangyfrif manwl gywir o'r gost o osod systemau llethu tân awtomatig mewn anheddau domestig oherwydd bydd y gost yn dibynnu ar nifer o ffactorau, gan gynnwys maint a dyluniad yr eiddo. Bydd hefyd yn dibynnu ar nifer yr eiddo mewn datblygiad sy'n cael systemau o'r fath wedi'u gosod. Mae'r amcangyfrifon o'r costau hyn yn amrywio o lai na £1,000 i fwy na £2,500 am bob eiddo, er y gall cyfnewid cynlluniau ac arbedion eraill adennill rhywfaint o'r costau neu'r holl gostau. Er nad yw'r Mesur arfaethedig hwn yn cynnwys gwaith cynnal a chadw, gall y costau cynnal a chadw blynyddol fod rhwng £20 a £100 y flwyddyn.

10. Mae'r gost o osod systemau mewn eiddo newydd yn debygol o fod yn is nag mewn eiddo a gaiff ei drosi oherwydd gellir cynllunio a chynnwys y systemau o'r cychwyn cyntaf. Hefyd, mae'n bosibl y bydd modd gwneud arbedion a chyfaddawdau drwy osgoi'r angen am systemau atal tân eraill.

11. Yn eu tystiolaeth i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, gofynnodd nifer o dystion pa mor ddibyniadwy yw'r amcangyfrifon o £1,000 i £2,500. Er enghraifft, awgrymodd Bovis Homes[3] y gall fod dros £3,000 i bob annedd. Mae'r cwmni'n disgrifio hyn fel bron teirgwaith y ffigurau a awgrymwyd gan yr asesiad effaith rheoleiddiol - er, mewn gwirionedd, ochr uchaf yr amrediad yn y Memorandwm Esboniadol yw £2,500. Cyfeiriodd Cartrefi Cymunedol Cymru at gynllun peilot i ymchwilio i'r anawsterau technegol a'r gost sy'n gysylltiedig â gosod taenellwyr domestig. Cyfanswm y gost o osod taenellwyr mewn naw byngalo newydd i bobl dros 55 oed, gydag un o'r byngalos hynny'n cynnwys addasiadau ar gyfer defnyddiwr anabl, oedd tua £46,000. Golyga hyn gost o dros £5,000 i bob byngalo, ac mae'n cynnwys cost y system taenellu, y gwaith trydanol ac adeiladu, a gwaith ar y brif bibell ddŵr sy'n dod i mewn.

12. At hynny, mae'r Memorandwm Esboniadol yn nodi[4] y gallai cost gosod y system ostwng wrth i'r farchnad ddatblygu.

Costau cyffredinol

13. Mae'r Memorandwm Esboniadol[5] yn nodi, ar sail y tybiaethau gwahanol a wnaed o ran costau a maint ac ati, mai cost gosod system

[2] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.12-14
[3] Pwyllgor Deddfwriaeth Rhif 1, ymateb i'r ymgynghoriad gan Bovis Homes Group Plc, DFS 15
[4] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.23
[5] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.21

o'r fath fyddai £1,223 i bob annedd ar gyfartaledd, gydag amcangyfrif isel o £978 ac amcangyfrif uchel o £1,719. Mae'n datgan[6] bod yr amcangyfrifon hyn yn cyd-fynd ag amcangyfrifon nifer o ffynonellau eraill y mae'n cyfeirio atynt.

14. Gan ddefnyddio'r amcangyfrifon hyn, gallai cyfanswm y gost o osod systemau llethu tân awtomatig mewn 10,000 o breswylfeydd bob blwyddyn fod rhwng £10 miliwn a £17 miliwn y flwyddyn. Os derbynnir yr amcangyfrifon uwch a awgrymwyd gan un neu ddau dyst, byddai'r cyfanswm gymaint yn uwch.

Pwy fydd yn talu

15. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn nodi[7] mai'r rheini sy'n adeiladu eiddo newydd neu'n trosi defnydd eiddo sydd eisoes yn bodoli at ddefnydd preswyl fydd yn ysgwyddo'r rhan fwyaf o'r costau hynny sy'n gysylltiedig â darpariaethau'r Mesur arfaethedig.

16. Mae'n bosibl mai'r sawl fydd yn prynu'r eiddo fydd yn ysgwyddo'r gost o ran prisiau tai uwch, neu mae'n bosibl mai perchennog y tir fydd yn ei hysgwyddo, a hynny oherwydd costau tir is os na fydd systemau taenellu yn cynyddu gwerth tai.

17. Fodd bynnag,[8] mae'r Memorandwm Esboniadol hefyd yn disgwyl y byddai modd adennill llawer o'r costau hyn dros oes y system a hynny drwy brisiau tai uwch, rhent uwch neu brisiau tir is. Yn ei llythyr, dyddiedig 1 Tachwedd,[9] mae Ann Jones yn cyfeirio at waith mwy diweddar sy'n dangos y dylai cystadleuaeth leihau'r gost o osod y system, fel y gwnaiff cynnwys systemau pan gaiff adeiladau eu dylunio.

18. Gofynnodd y Pwyllgor Cyllid am effaith bosibl y costau ychwanegol hyn ar werthu tai a'r galw am dai. Dywedodd Mr Enness[10] nad oedd tystiolaeth y byddai unedau taenellu yn arafu'r farchnad dai, ac yn wir, bod y dystiolaeth o America yn awgrymu'r gwrthwyneb. Roedd ganddo hefyd dystiolaeth anecdotaidd fod perchnogion tai yn ffafrio tai lle mae taenellwyr wedi'u gosod. Ar y llaw arall, dywedodd

---

[6] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.17
[7] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.6
[8] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.7
[9] Y Pwyllgor Cyllid FIN(3)-19-10(p3), *Goblygiadau ariannol Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru) – gwybodaeth bellach gan Ann Jones AC, yr Aelod sy'n gyfrifol am y Mesur arfaethedig*, 18 Tachwedd 2010
[10] Cofnod y Trafodion p29, 14 Hydref 2010, y Pwyllgor Cyllid

Ffederasiwn yr Adeiladwyr Tai yn ei dystiolaeth[11] i Bwyllgor Deddfwriaeth 1 nad oedd yn ymwybodol o unrhyw dystiolaeth y byddai priswyr yn cydnabod unrhyw bremiwm a fyddai'n gysylltiedig â thŷ sy'n cynnwys taenellwyr, ac nad oedd Cyngor y Benthycwyr Morgais yn ymwybodol o dystiolaeth o'r fath chwaith. Hefyd, dywedodd Mr Enness wrth y Pwyllgor Cyllid fod y farchnad dai yn amrywio 1 neu 2 y cant bob mis – sy'n fwy na chost uned taenellu. Dywedodd Ann Jones wrth y Pwyllgor[12] fod taenellwyr tân yn rhan o newid diwylliannol graddol i lefelau uwch o ddiogelwch yn y gymdeithas yn gyffredinol, fel ymateb i alw gan gwsmeriaid, a bod pobl yn barod i dalu'r pris ychwanegol ac, yn wir, eu bod yn disgwyl y lefelau uwch o ddiogelwch a ddarperir.

19. Roedd y sefyllfa ychydig yn wahanol mewn perthynas â sefydliadau fel cymdeithasau tai a oedd yn gweithio i gyllidebau sefydlog. Yn gyffredinol, byddai cynnydd mewn costau eiddo'n golygu gostyngiad yn nifer y tai y gallai'r cymdeithasau hynny eu hadeiladau. Yn ei dystiolaeth i Bwyllgor Deddfwriaeth 1, dywedodd Cartrefi Cymunedol Cymru y byddai'n rhaid dod o hyd i ryw ffordd o dalu am y gost ychwanegol o osod systemau llethu tân awtomatig mewn tai fforddiadwy, naill ai drwy godi cyfraddau rhent, cyllid pellach gan Lywodraeth Cymru neu fwy o hyblygrwydd o ran safonau manylebau a gofod. Fel ymateb i hyn, dywedodd Ann Jones[13] ei bod yn debygol y bydd rhai arbedion o ganlyniad i ryddid cynllunio a ddaw yn sgil cynnwys systemau llethu tan awtomatig mewn tai cymdeithasol newydd. Fodd bynnag, cytunodd â'r pwynt a wnaed gan y Gweinidog yn ei thystiolaeth i'r Pwyllgor Deddfwriaeth na fyddai hyn yn atal y broses rhag mynd yn ei blaen.

Costau cynnal a chadw

20. Er nad yw'r Mesur arfaethedig ei hun ym ymdrin â gwaith cynnal a chadw, mae costau cynnal a chadw parhaus yn anochel a deiliad neu landlord yr eiddo fydd yn debygol o ysgwyddo'r costau hyn. Ni fydd unrhyw gostau cynnal a chadw yn ystod y flwyddyn gyntaf ond bydd hyn yn codi i tua £250,000 ar gyfer yr ail flwyddyn a £500,00 ar gyfer y drydedd flwyddyn ac yn y blaen. Yn ei llythyr[14] i'r Pwyllgor, dywedodd Ann Jones fod y tybiaethau a wnaed yn y Memorandwm Esboniadol yn seiliedig ar y syniad y bydd y gwaith cynnal a chadw blynyddol yn costio £75 gyda thraean o ddeiliaid yn ymgymryd â'r

---

[11] Pwyllgor Deddfwriaeth Rhif 1, ymateb i'r ymgynghoriad gan Ffederasiwn yr Adeiladwyr Tai, DFS 23

[12] Cofnod y Trafodion p45 & 56, 14 October 2010, y Pwyllgor Cyllid

[13] Y Pwyllgor Cyllid FIN(3)-19-10(p3), *Goblygiadau ariannol Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru) – gwybodaeth bellach gan Ann Jones AC, yr Aelod sy'n gyfrifol am y Mesur arfaethedig*, 18 Tachwedd 2010

[14] Y Pwyllgor Cyllid FIN(3)-19-10(p3), *Goblygiadau ariannol Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru) – gwybodaeth bellach gan Ann Jones AC, yr Aelod sy'n gyfrifol am y Mesur arfaethedig*, 18 Tachwedd 2010

gwaith hwn. Aeth ymlaen i ddweud ei bod y anodd iawn amcangyfrif yn gywir pa mor aml y bydd pobl yn gwneud gwaith cynnal a chadw ar y systemau hyn.

Costau eraill

21. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn nodi[15] y bydd costau ychwanegol ar gyfer Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol o ran gweinyddu a gweithredu'r Mesur arfaethedig. Byddai'r rhain yn dibynnu ar safonau a rheoliadau, er disgwylir i'r costau hyn fod yn isel iawn.

Costau a manteision

22. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn datgan[16] y bydd y manteision a fydd deillio o'r costau hyn yn cynnwys arbed bywydau, osgoi anafiadau, diogelu eiddo, cynnydd mewn gwerth ailwerthu eiddo, osgoi costau ailgartrefu, llai o gostau i'r gwasanaethau tân, manteision amgylcheddol ac arbedion eraill. Yn ei thystiolaeth lafar,[17] dywedodd Ann Jones y bu 23 o farwolaethau o ganlyniad i dân yn 2009-10 ac mai cost hyn i'r economi oedd £23 miliwn - heb ystyried anafiadau difrifol, y gost o ailgartrefu pobl sy'n goroesi, y golled bersonol y bydd teulu'r person a fu farw yn ei dioddef, neu'r costau i'r GIG.

23. Yn ei llythyr nesaf,[18] dywedodd Ann nad oes cymhariaeth uniongyrchol yn y Memorandwm Esboniadol o gostau yn erbyn manteision a'i fod yn edrych ar amcangyfrifon eang o ran costau a manteision. Dywedodd hefyd nad oes unrhyw ymdrech wedi cael ei wneud i fesur yr hyn y mae hi'n disgrifio fel y manteision amgylcheddol sylweddol y mae taenllwyr yn eu cynnig.

Trafodaeth a chasgliadau

24. Mae'r Pwyllgor Cyllid yn nodi ac yn croesawu'r ystod eang o wybodaeth ariannol a ddarparwyd i gefnogi'r Mesur arfaethedig hwn. Mae'n amlwg y gwnaed ymdrech sylweddol i asesu ei oblygiadau ariannol - ond rhaid i'r Pwyllgor nodi bod llawer o ansicrwydd o hyd o ran y costau cysylltiedig.

---

[15] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.8
[16] Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru), Memorandwm Esboniadol paragraff 8.9
[17] Cofnod y Trafodion p10, 14 Hydref 2010, y Pwyllgor Cyllid
[18] Y Pwyllgor Cyllid FIN(3)-19-10(p3), *Goblygiadau Mesur Arfaethedig Diogelwch Tân Domestig (Cymru) – gwybodaeth bellach gan Ann Jones AC, yr Aelod sy'n gyfrifol am y Mesur arfaethedig*, 18 Tachwedd 2010

25. Bydd y Mesur arfaethedig yn effeithio fwyaf ar eiddo newydd lle'i bod yn anorfod y bydd gosod system llethu tân yn arwain at gynnydd mewn costau adeiladu. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn awgrymu y bydd y costau hyn rhwng £1,000 a £2,500, er bod rhai tystion yn awgrymu y gallai'r ffigur fod yn fwy na £3,000 ac mewn un cynllun peilot, roedd y costau ychydig dros £5,000 i bob uned. Roedd gan dystion safbwyntiau gwahanol ynghylch costau systemau taenellu ac effaith bosibl y costau hynny ar y farchnad dai. Mae'n amlwg bod angen gwneud mwy o waith ar y rhain ond nid oes unrhyw dystiolaeth y byddant yn cael eu hystyried i fod yn faich sylweddol ar bobl sy'n prynu tai nac yn cael effaith sylweddol ar y farchnad dai. Yn wir, mae rhai'n awgrymu y gallai tai lle gosodwyd systemau o'r fath ddod yn fwy dymunol na thai lle nad oes system llethu tân.

26. Roedd y Pwyllgor Cyllid hefyd yn nodi, mewn rhai ffyrdd, y gellid ystyried gosod systemau taenellu fel dim ond un elfen yn y broses barhaus o geisio gwella safonau tai, fel drwy reoliadau adeiladu gwell. Nododd hefyd y gellid disgwyl y bydd costau'n syrthio yn sgil datblygiadau dylunio a mwy o gystadleuaeth.

27. Mae'n debygol y bydd y gost o osod systemau llethu tân fel rhan o'r gwaith o drosi eiddo yn uwch ac yn fwy amrywiol gan y bydd yn dibynnu ar ddyluniad a safle'r eiddo dan sylw. Fodd bynnag, mae llai o wybodaeth fyth ar gael ar y rhain.

28. Mae'r Pwyllgor Cyllid yn nodi os bydd gosod system daenellu yn cynyddu costau adeiladu y gallai hyn effaithio ar sefydliadau fel cymdeithasau tai sy'n gweithio i gyllidebau sefydlog – neu ar y Llywodraeth, yn ei thro, os bydd angen iddi ariannu'r costau ychwanegol. Bydd costau cynnal a chadw hefyd yn effeithio fwy ar sefydliadau tebyg.

29. Os bydd gosod systemau taenellu yn dod yn ofynnol, mae'n anorfod y bydd hyn yn arwain at gostau o ran gweinyddu a gweithredu'r Mesur arfaethedig. Nid yw'r Pwyllgor Cyllid yn anghytuno â'r farn a fynegwyd yn y Memorandwm Esboniadol mai bach iawn fydd y costau hyn. Wedi dweud hynny, mae hefyd yn nodi y byddai'r costau yn dibynnu ar safonau a rheoliadau.

30. Yn olaf, mae'r Pwyllgor yn nodi y bydd gorchmynion o dan y Mesur arfaethedig hwn yn ei gwneud yn ofynnol bod Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn cael ei baratoi ac y bydd angen paratoi asesiad ariannol mwy penodol bryd hynny.

31. Yn amodol ar y sylwadau hyn, mae'r Pwyllgor Cyllid yn cefnogi'r Mesur arfaethedig.

Angela Burns
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid